

Sygn. akt I KK 78/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kapiński

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Murzynowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry,

w sprawie **skazanego A. D.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 3 listopada 2022 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego - na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Olecku

z dnia 17 listopada 2020 r., sygn. akt II K 623/19,

- 1. uchyla orzeczenie o karze zawarte w pkt I wyroku Sądu Rejonowego w Olecku z dnia 17 listopada 2020 r. sygn. II K 623/19 i w tej części sprawę przekazuje temu sądowi do ponownego rozpoznania;**
- 2. w pozostałym zakresie kasację oddala jako oczywiście bezzasadną.**

UZASADNIENIE

Zastępca Dyrektora Aresztu Śledczego w S. pismem z dnia 9 lipca 2019 roku poinformował, że wobec skazanego A. D. mogą zachodzić warunki do wydania wyroku łącznego.

Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o sygn. akt II K 623/19 Sąd Rejonowy w Olecku w dniu 17 czerwca 2020 roku wydał wobec A. D. wyrok łączny. W komparycji wyroku sąd *meriti* ustalił, że został on skazany prawomocnymi wyrokami podlegającymi wykonaniu:

1. Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 23 stycznia 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 601/11 na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, którą wykonano w dniu 30 czerwca 2014 r.;
2. Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 6 września 2012 roku w sprawie o sygn. akt II K 359/12 za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w okresie od 2 do 3 kwietnia 2012 roku na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności i karę 20 stawek grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych oraz za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w okresie od 2 do 3 kwietnia 2012 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 20 stawek grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych; na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności
z warunkowym jej zawieszeniem na okres próby 3 lat i oddaniem skazanego pod dozór kuratora oraz orzeczono karę łączną grzywny w wysokości 30 stawek ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych; postanowieniem z dnia 2 września 2015 roku zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności, karę wykonywano w okresie od 8 sierpnia 2016 r. do 29 sierpnia 2017 r.; postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2017 r. przedterminowo warunkowo zwolniono skazanego z okresem próby do dnia 29 sierpnia 2019 r.;
3. Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie II K 1161/15 za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w dniu 12 sierpnia 2015 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 270 § 1 k.k.

w zw. z art. 12 k.k. popełniony w dniu 12 sierpnia 2015 r. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz nałożono obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody;

4. Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 17 grudnia 2018 roku w sprawie o sygn. akt II K 124/18 za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie od dnia 23 stycznia 2018 r. do dnia 24 stycznia 2018 r. na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz nałożono obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody;
5. Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 29 kwietnia 2019 roku w sprawie o sygn. akt II K 71/19 za czyn z art. 286 § 1 k.k. i inne popełniony w dniu 19 kwietnia 2018 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz nałożono obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody;
6. Sądu Rejonowego w Olecku z dnia 21 maja 2019 roku w sprawie o sygn. akt II K 187/19 za czyn z art. 226 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym oraz nałożono środek kompensacyjny w postaci zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

W oparciu o powyższe Sąd Rejonowy w Olecku:

1. na podstawie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył kary orzeczone w wyrokach opisanych w punktach 2 i 3 komparycji wyroku i orzekł wobec skazanego A. D. karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył kary orzeczone w wyrokach opisanych w punktach 4 i 5 komparycji wyroku i orzekł wobec skazanego A. D. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
3. orzekł, że w pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu podlegają odrębnemu wykonaniu;
4. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie karne w przedmiocie objęcia tymże wyrokiem łącznym wyroku Sądu Rejonowego w Olecku z dnia

21 maja 2019 roku w sprawie II K 187/19 opisanym w punkcie 6, orzekającym karę

6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Kasację na niekorzyść skazanego od całości wyroku wywiódł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów:

1. art. 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U z 2020 r. poz. 1086 ze zm.) poprzez pominięcie tych norm w toku orzekania i w konsekwencji wyrażenie błędnego poglądu, że dla rozstrzygnięcia w zakresie przepisów, które należy zastosować przy łączeniu po dniu 24 czerwca 2020 r. kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie wymienionej ustawy niezbędne jest zastosowanie reguły określonej w art. 4 § 1 k.k.;
2. art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. i w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw oraz art. 569 § 1 k.p.k. poprzez przedwczesne, nieuwzględniające potrzeby dokładnej analizy orzeczeń, zapadłych wobec A. D. do dnia 30 czerwca 2015 r. przyjęcie, iż zastosowanie w przedmiotowej sprawie winny znaleźć, jako względniejsze dla skazanego, przepisy obowiązujące w okresie od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 24 czerwca 2020 r., co skutkowało rażącym naruszeniem art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. poprzez pominięcie istotnych okoliczności wynikających z dokumentów ujawnionych na rozprawie głównej, wskazujących na wydanie wobec skazanego wyroków Sądu Rejonowego w Giżycku o sygn. akt II K 450/14 i II K 61/15 i nieuzyskanie oraz nieuwzględnienie w toku orzekania odpisów tych orzeczeń,

podobnie jak orzeczenia Sądu Rejonowego w Giżycku o sygn. akt II K 601/11, gdzie pierwsze z wymienionych dwóch wyroków zostały całkowicie pominięte w części wstępnej wyroku łącznego, zaś w odniesieniu do trzeciego z nich nie wskazano w niej daty popełnienia przestępstwa;

3. art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. poprzez sformułowanie rozstrzygnięcia, zawartego w pkt I części dyspozytywnej wyroku w sposób niejasny, budzący wątpliwości co do jego rzeczywistej treści;
4. art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 czerwca 2020 r.) poprzez wymierzenie w pkt I części dyspozytywnej wyroku kary łącznej pozbawienia wolności w rozmiarze 1 roku i 1 miesiąca, tj. poniżej granicy określonej w tym przepisie, wyznaczonej przez najsurowszą z kar podlegających łączeniu.

W toku postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy zapoznał się z aktami nieujętych w komparycji wyroku łącznego spraw Sądu Rejonowego w Giżycku.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wywiedziona przez Prokuratora Generalnego kasacja, choć zasadniczo trafnie wskazywała mankamenty zaskarżonego wyroku, to jednak tylko częściowo mogła doprowadzić do rezultatów zgodnych z oczekiwaniami skarżącego. Kasacja bowiem, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, ma z mocy ustawy ograniczony zakres – służy eliminacji prawomocnych orzeczeń sądów, które ze względu na doniosłość wadliwości, jaką są obarczone, nie mogą ostać się w obrocie prawnym. Oznacza to, że nie każde uchybienie – choćby nawet trafnie dostrzeżone i wyartykułowane przez autora kasacji – skutkować będzie jej uwzględnieniem. Stosownie do dyspozycji art. 523 § 1 k.p.k., zasadność tego nadzwyczajnego środka odwoławczego jest oceniana z punktu widzenia skutecznego wykazania

wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. albo naruszenia prawa o charakterze rażącym, które wywarło istotny wpływ na treść wyroku, przy czym oba te warunki, tj. rażące naruszenie prawa i istotny wpływ na treść wyroku, muszą wystąpić łącznie, gdyż brak jednego z nich musi prowadzić do uznania zarzutu kasacyjnego za niezasadny.

Na wstępie, w ramach oczyszczenia przedpola, poczynić należy kilka uwag zarówno natury faktycznej jak i prawnej, które pozwolą odnieść się do wyeksponowanych w kasacji zarzutów. Pomimo przy tym uznania większości spośród nich za oczywiście bezzasadne, zostanie wyjaśniona przyczyna także i takiego postąpienia.

W pierwszej kolejności konieczne jest właściwe zobrazowanie okoliczności faktycznych sprawy, nie dość dokładnie wyartykułowanych tak w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jak i kasacji. A. D. skazany został wyrokami zapadłymi w okresie od 2012 roku do 2019 roku. Bezspornym pozostać zatem musi, iż zastosowania w niniejszej sprawie nie mogły znaleźć przepisy ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U z 2020 r., poz. 1086 ze zm.), pomimo orzekania przez sąd *meriti* w czasie jej obowiązywania. Zastosowanie przepisów materialnych tej ustawy wyłączone zostało przez zamieszczony w niej przepis intertemporalny, tj. art. 81 ust. 2, stanowiący unormowanie szczególne względem art. 4 § 1 k.k. Zgodnie z tą normą, reguły ustawy nowej znajdują zastosowanie do kar prawomocnie orzeczonych po wejściu w życie ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19. Ponieważ ostatni wyrok skazujący wobec A. D. zapadł w dniu 21 maja 2019 roku, a ustawa weszła w życie w dniu 24 czerwca 2020 roku, niewątpliwie nie mogła ona znaleźć zastosowania.

A. D. został jednak skazany także wyrokami Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 23 stycznia 2012 roku (II K 601/11) i 6 września 2012 roku

(II K 359/12), a to otwierało możliwość zastosowania wcześniejszego stanu prawnego, obowiązującego przed dniem 1 lipca 2015 roku, na podst. art. 4 § 1 k.k. Konkluzji tej nie zmienia treść art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych. Zasada sformułowana w tym przepisie wyłącza bowiem stosowanie art. 4 § 1 k.k. tylko wówczas, gdy wszystkie kary objęte postępowaniem o wydanie wyroku łącznego zostały prawomocnie orzeczone do dnia 30 czerwca 2015 r. W sytuacji natomiast, gdy co najmniej jeden wyrok uprawomocnił się po dniu 30 czerwca 2015 r. – przepis art. 4 § 1 k.k. ma zastosowanie (wyrok SN z dnia 21 stycznia 2021 r., IV KK 550/20, LEX nr 3358821). Z uwagi zatem na fakt, iż wobec skazanego wydano wyroki, które uprawomocniły się zarówno przed 30 czerwca 2015 roku, jak i po tym dniu, zastosowanie mogła znaleźć reguła ogólna wyrażona w art. 4 § 1 k.k. Dlatego też należało zbadać konkurencyjność ustaw obowiązujących w czasie od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 24 czerwca 2020 r. oraz przed tym okresem.

Analizie poddać więc należało możliwe ukształtowanie wyroku łącznego w ramach dwóch reżimów prawnych. Oba przewidują przy tym skrajnie odmienne warunki orzekania kary łącznej. Przepisy obowiązujące do dnia 30 czerwca 2015 roku zawierały normy kształtowania kary łącznej co do zasady tożsame z obowiązującymi aktualnie. Należało ją orzec, gdy spełnione były jednocześnie dwie przesłanki: ten sam sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw oraz za zbiegające się w ten sposób przestępstwa wymierzono kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Nowelą z dnia 20 lutego 2015 r. obie te przesłanki bardzo istotnie zmodyfikowano: wymogi dotyczące popełnionych przestępstw zliberalizowano, a przesłanki dotyczące wymierzonych za nie kar ujęto bardziej restrykcyjnie. Zachowano warunek popełnienia przez tego samego sprawcę dwóch lub więcej przestępstw, rezygnując z ograniczenia w postaci tzw. przegrody pierwszego wyroku skazującego. Jednocześnie w art. 85 § 3 k.k. wprowadzono ograniczenie, zakazując łączenia kar za przestępstwa popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania kary z karą odbywaną w czasie popełnienia czynu. Jednocześnie zachowano warunek by kary wymierzone za zbiegające się przestępstwa były karami tego samego rodzaju albo

innymi podlegającymi łączeniu. Wprowadzono jednak dodatkowe wymaganie by kary te, względnie kara lub kary łączne orzeczone na podstawie części z nich, podlegały wykonaniu chociażby w części (por. J. Majewski, *Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015*, Warszawa 2015, art. 85).

Analiza wyroków orzeczonych wobec skazanego A. D. przez pryzmat możliwości ukształtowania kary łącznej na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 roku prowadzi do wniosku, iż w zbiegu pozostawałaby jedynie kara 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 17 grudnia 2018 roku, sygn. akt II K 124/18, z karą 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 29 kwietnia 2019 roku, sygn. akt II K 71/19. Sytuacja ta wykluczała więc możliwość zastosowania regulacji przewidzianej w art. 4 § 1 k.k.

Sąd, stosując przepisy obowiązujące od dnia 1 lipca 2015 roku, oprócz powyższego zbiegu, ukształtował kolejny, łącząc karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 6 września 2012 roku, sygn. akt II K 359/12, z karą 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 30 marca 2016 roku, sygn. akt II K 1161/15.

Analizując tę kwestię Sąd Najwyższy dostrzegł jednak, że sąd rejonowy błędnie ustanowił dwa oddzielne zbiegi. Wynika to, jak należy sądzić, z dokonania nietrafnej wykładni art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 24 czerwca 2020 roku. Nietrafne jest twierdzenie sądu, że fakt rozpoczęcia wykonywania kary z wyroku w sprawie II K 359/12 w dniu 8 sierpnia 2016 roku przekreśla możliwość połączenia jej z karami zapadłymi w wyrokach wydanych po tej dacie. Trzeba bowiem stwierdzić, że skoro ustawodawca wyraźnie wskazał, że przeszkoda z art. 85 § 3 k.k. uniemożliwia połączenie kary orzeczonej za przestępstwo z karą odbywaną w czasie jego popełnienia, to przeszkoda ta nie zaistnieje w chwili popełnienia przez skazanego kolejnego przestępstwa, gdy kara nie będzie przez skazanego odbywana. Tym samym, skoro skazany odbywał karę z wyroku II K 359/12 w okresie od dnia 8 sierpnia 2016 do dnia 29 sierpnia 2017 roku, a następnie do dnia 28 czerwca 2019 roku korzystał z warunkowego przedterminowego zwolnienia, nie było przeszkód z połączeniem tej kary z innymi

podlegającymi wykonaniu. Zauważyć bowiem trzeba, że przestępstw osądzonych w sprawie II K 1161/15 skazany dopuścił się w dniu 12 sierpnia 2015 roku, w sprawie II K 124/18 w okresie 23-24 stycznia 2018 roku, zaś w sprawie II K 71/19 – w dniu 19 kwietnia 2018 roku. Popołniając je, skazany nie odbywał więc kary orzeczonej wyrokiem II K 359/12. Konkluzji tej nie zmienia fakt popełnienia czynów ze spraw II K 124/18 i II K 71/19 w okresie warunkowego przedterminowego zwolnienia. W literaturze wskazuje się bowiem, że z brzmienia art. 85 § 3 k.k. wynika, że statuowana przezeń przeszkoda w orzekaniu kary łącznej nie będzie dotyczyła takich przypadków, w których sprawca popełni przestępstwa w czasie przerwy w odbywaniu kary. W czasie przerwy skazany wszak kary nie odbywa – w tym tkwi zresztą istota tej instytucji (D. Kala i M. Klubińska, *Kara łączna i wyrok łączny*, Kraków 2017, s. 78-79). Niewątpliwie analogiczne wnioski należy poczynić w sytuacji korzystania przez skazanego z warunkowego przedterminowego zwolnienia. Potwierdza to art. 160 § 8 k.k.w., zgodnie z którym w przypadku odwołania warunkowego zwolnienia okresu spędzonego na wolności nie zalicza się na poczet kary.

W rzeczywistości łączeniu winny więc podlegać kary orzeczone w wyrokach: II K 359/12, II K 1161/15, II K 124/18 i II K 71/19. W tym jednym poprawnie ukształtowanym zbiegu sąd *meriti* był uprawniony do wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności w przedziale od 1 roku i 8 miesięcy (najniższa kara jednostkowa orzeczona w sprawie II K 124/18) do 4 lat i 6 miesięcy (suma 4 kar).

Ukształtowanie zatem jednego zbiegu, obejmującego tylko dwa wyroki, który zaistniałby przy zastosowaniu przepisów obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 roku, z pewnością nie byłoby dla skazanego bardziej korzystne niż stworzenie jednego zbiegu obejmującego cztery wyroki, jak powinien był uczynić sąd rejonowy, lub dwóch zbiegów, jak uczynił, przy zastosowaniu przepisów obowiązujących do dnia 24 czerwca 2020 roku.

Powyższe rozważania stały się konieczne dla możliwości dokonania oceny ich zasadności w kontekście kryteriów skuteczności zarzutów w reżimie kasacyjnym.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż wymogom właściwym dla postępowania kasacyjnego nie był w sposób oczywisty sprostac pierwszy z zarzutów kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego. Jakkolwiek niewątpliwie rację ma skarżący, że sąd rejonowy błędnie badał (na podstawie art. 4 § 1 k.k.) konkurencyjność ustawy aktualnej z przepisami obowiązującymi do dnia 24 czerwca 2020 roku w sytuacji, gdy – jak wskazano w części wstępnej – możliwość zastosowania ustawy nowej całkowicie wyłączona była ze względu na przepis intertemporalny, niemniej jednak pozostawało to bez istotnego wpływu na treść wyroku. Postawić bowiem trzeba pytanie o cel postulowanego uchylenia wyroku w sytuacji, gdy sąd rejonowy dokonał właściwego wyboru ustawy mającej zastosowanie w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, zaś postulowany przez skarżącego zarzut sprowadzałby się jedynie do zmiany wyroku poprzez przyjęcie w miejsce art. 4 § 1 k.k. – art. 81 ust. 1 ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19. W ocenie Sądu Najwyższego tak postawiony zarzut nie wpisuje się w ramy uchybienia rażącego, jak również nie ma istotnego wpływu na treść wyroku. Bez wątpienia jest to zarzut właściwy dla postępowania odwoławczego, gdzie sąd *ad quem* korzystając ze swych reformatoryjnych uprawnień może dokonać korekty orzeczenia.

W podobnych kategoriach ocenić należy drugi z zarzutów podniesionych w kasacji. Trafnie Prokurator Generalny wskazał na zbyt wąską optykę sądu rejonowego, który niewłaściwie skoncentrował się na ocenie względności ustawy aktualnie obowiązującej z ustawą obowiązującą do dnia 24 czerwca 2020 roku. Jak wskazano w motywach wstępnych – i co zdaje się dostrzegać skarżący – fakt wydania wobec skazanego wyroków w 2012 roku otwierał możliwość zastosowania stanu prawnego obowiązującego przed dniem 1 lipca 2015 roku. Zważyć jednak trzeba, iż badając kwestię istotnego wpływu na treść wyroku, Sąd Najwyższy dokonał analizy możliwego ukształtowania kary łącznej na podstawie norm obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 roku, a jej wyniki i konkluzję przedstawił w części wstępnej niniejszego uzasadnienia. Skoro przepisów wcześniej obowiązujących nie uznano za względniejsze w chwili wyrokowania przez sąd

meriti, to samo nierozważenie i przez to nieuwzględnienie tego stanu prawnego nie miało istotnego wpływu na treść wyroku. Wniosek taki wynika z faktu, iż nawet gdyby sąd rejonowy właściwie zbadał konkurencyjność ustaw, to w wyniku tej analizy zobligowany byłby do zastosowania przepisów obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 roku do dnia 24 czerwca 2020 roku. Choć więc procedowanie sądu nie było właściwe, to nie miało jednak istotnego wpływu na treść wyroku.

Skarżący trafnie również podnosi, iż komparycja zaskarżonego wyroku wskazuje, że sąd *meriti* stracił z pola widzenia wyroki Sądu Rejonowego w Giżycku o sygn. akt II K 450/14 i II K 61/15, a także iż w opisanym orzeczeniu tego sądu o sygn. akt II K 601/11 w części wstępnej wyroku łącznego nie wskazano daty popełnienia przestępstwa.

Odnosząc się do tego drugiego elementu, to istotnie **w części wstępnej (komparycji) wyroku łącznego powinny być podane możliwie pełne informacje dotyczące poszczególnych jednostkowych orzeczeń mogących wchodzić**

w skład tegoż wyroku łącznego, a to: nazwa sądu i sygnatura akt, data czynu, data wyroku, kwalifikacja prawna, dane dotyczące orzeczonej kary (środka karnego, środka kompensacyjnego) lub kar, w tym kary łącznej, dane odnośnie do odbycia kary, okres próby, warunkowe przedterminowe zwolnienie oraz jego odwołanie. Jednak brak w zaskarżonym wyroku łącznym informacji o dacie popełnienia przestępstwa przez skazanego czy też wskazania faktu odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia nie stanowi ani uchybienia o charakterze rażącym, ani okoliczności mającej samoistnie istotny wpływ na jego treść, mogącej uzasadniać słusność zarzutu kasacyjnego.

Także uchybienie w postaci niewymienienia w komparycji wyroku dwóch wyroków nie miało istotnego wpływu na jego treść, co Sąd Najwyższy stwierdził po dokonaniu analizy tych spraw. Wynika to z faktu, że kara 7 miesięcy pozbawienia wolności orzeczona w wyroku II K 61/15 została wykonana, a przez to nie mogła stworzyć zbiegu tworzącego karę łączną w myśl przepisów obowiązujących od 1 lipca 2015 roku, a w wyroku II K 450/14 skazanemu wymierzono karę 8 miesięcy ograniczenia wolności. Łączenie tej kary z karami pozbawienia wolności

podlegającymi wykonaniu nie byłoby przy tym zasadne. Wniosek taki wynika z podzielanego przez Sąd Najwyższy orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, w którym wskazano, że art. 87§ 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, ze zm.) w zakresie, w jakim nakłada na sąd obowiązek połączenia kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności oraz wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności po dokonaniu zamiany kary ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok TK z dnia 11 czerwca 2019 r., P 20/17, OTK-A 2019, nr 29). Skoro kary te nie były w stanie utworzyć realnego zbiegu, to wskazane przez Prokuratora Generalnego uchybienie nie miało wpływu na treść orzeczenia.

Skarżący, choć celnie punktuje uchybienia sądu *meriti*, to w argumentacji zarzutów nie podjął nawet próby wykazania istotnego ich wpływu na treść wyroku. Samo zaś hipotetyczne oddziaływanie uchybienia na zaskarżony wyrok nie jest wystarczające do uwzględnienia zarzutu w postępowaniu kasacyjnym. O niezbędnym wpływie „rażącego naruszenia prawa” na treść zaskarżonego orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. można mówić jedynie wówczas, gdy jest możliwe wykazanie, że kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w zasadniczy sposób odmienne od tego, które w sprawie zostało wydane. Nie wystarczy więc samo podniesienie zarzutu naruszenia konkretnego przepisu, ale trzeba w drodze umotywowanego wyводу wykazać, że w realiach konkretnej sprawy, w wyniku wadliwych decyzji sądu, rzeczywiście doszło do naruszenia, w stopniu rażącym, określonego przepisu, a sąd miał obowiązek postąpić inaczej, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do wydania innego rozstrzygnięcia niż zaskarżone (postanowienie SN z dnia 23 listopada 2021 r., III KK 197/21, LEX nr 3275359).

Nie mógł zostać uwzględniony także kolejny zarzut, dotyczący obrazy art. 413 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k., a związany, co wynika dopiero z uzasadnienia kasacji, z brakiem wskazania czy sąd rejonowy utworzył zbieg kar jednostkowych czy kar łącznych. Brak odrębnej decyzji dotyczącej rozwiązania dotychczasowych kar łącznych niewątpliwie wskazuje na połączenie przez sąd rejonowy kar łącznych.

W oczywisty sposób zasadny był natomiast zarzut Prokuratora Generalnego dotyczący rażącej obrazu prawa materialnego, a to art. 86 § 1 k.k. Bezspornym jest, iż łącząc karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w wyroku II K 359/12 z karą łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w wyroku II K 1161/15 sąd *meriti* zobowiązany był orzec karę łączną w przedziale od 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności do 2 lat pozbawienia wolności. Niewątpliwie wymierzając karę łączną w wymiarze 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności dokonał obrazu art. 86 § 1 k.k. Sąd Najwyższy podziela prezentowany w judykaturze w tej kwestii pogląd, iż wymierzenie kary łącznej poniżej lub powyżej granicy zakreślonej normą art. 86 § 1 k.k. stanowi rażące naruszenie prawa materialnego i zawsze ma istotny wpływ na treść orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. (wyrok SN z dnia 22 grudnia 2020 r., III KK 389/20, LEX nr 3270680).

Reasumując, w niniejszej sprawie doszło do rażącej obrazu art. 85 § 3 k.k., która miała istotny wpływ na treść wyroku, albowiem niezasadnie utworzono w nim dwa zbiegi kary łącznej w miejsce jednego. Mając jednak na uwadze brak kwestionującego to uchybienie zarzutu i kierunek kasacji, zgodnie z regułami postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy nie uchylił wyroku w całości. Mając natomiast na uwadze, iż uwzględniony został zarzut dotyczący obrazu art. 86 k.k., nierozzerwalnie związany z orzeczeniem o karze, wyrok został uchylony w zakresie punktu I w tej właśnie części.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w przekazanym mu zakresie, sąd rejonowy uwzględni przedstawioną w niniejszym uzasadnieniu argumentację, orzekając w granicach wyznaczonych przepisami ustawy.

[as,af]